

ter posameznimi podjetniki, ki se nameravajo razstave udeležiti. Oficijalno se seveda društvo te razstave ne more udeležiti.

— **Zavraten umor.** V torek dne 21. t. m. ob pol 10. uri dopoldne je ustrelil v Žabjeku pri Ptuj u zidar Ignacij Panko posestnico Barbaro Kolarič iz Kicarja. Barbara Kolarič, ki je imela v samskem stanu ljubavno razmerje s Pankom, se je spomladi omožila z drugim fantom, a ta nezvestoba je Panka tako pekla in jezila, da je svojo prejšnjo ljubimko na najsurejši način obrekoval ter ji z ustreljenjem grozil. Zavaljo vednega žaljenja in žuganja je Kolarič zidarja Panka tožila, dotična obravnava se je imela dne 21. t. m. pri sodnji v Ptuj vršiti. Panko ni prišel k obravnavi, ampak je pričakoval v grmovju skrit vračajočo se Kolarič. Skočivši izza grma zgrabil je nič hudega slutečo za roko, ter jo ustrelil v srce.

— **Poboj pri žganju.** Dne 12. t. m. so pili fantje žganje v Ravneh pri Sorci. Nasledek popivanja je bil kreg in potem pretep. Pri tem je 25letni fant, vulgo Žnidarjev iz Podlomka, sunil z nožem 22letnega Janeza Urha z Ravnega. Prerezal mu je na roki jedno glavnih žil, da je v kratkem času umrl med potom. Žnidarjev se je sam javil sodišču. Taki so nasledki nesrečnega žganjepitja.

— **Novi bankovci.** Dne 20. t. m. so izšli novi bankovci po sto kron. Dolgi bodo 165 mm, visoki pa 110 mm. Napis je napravljen v osmih jezikih. Zajedno je finančno ministrstvo odredilo, da avstro-ogrška banka po 31. oktobru l. 1910 ni več dolžna sprejemati in zamenjati bankovcev po sto goldinarjev.

— **Igla v srcu.** Na Dunaju je umrl deček vsled otekline na boku. Padel je namreč pred poldrugim letom na ledu, in že takrat se mu je naredila na levem boku bula, katero so zdravniki odstranili. Toda čez nekaj časa se je bula iznova pokazala, in dasi so se zdravniki za dečka jako pobrigali, je vender umrl. Pri sekciranju so dobili zdravniki v srcu 3 cm dolgo in precej močno iglo; kako je prišla ta igla v srce, ni bilo možno dognati, a bržčas se je takrat, ko je deček na ledu padel, premaknila, ter je dosegla srce, vsled česar je deček umrl.

— **Petleten fantič je ustrelil na svojo mater.** V vasi Malo Poriče pri Nahodu na Češkem se je igral 5leten deček mesarja Seidla z nabasanim samokresom, ki si ga je kupil njegov starejši brat. Nakrat se je sprožil samokres in dečkova mati, v nogo težko ranjena, se je zgrudila na tla.

— **Košutova sestra umrla.** V Budimpešti je umrla sestra Ludovika Košuta, Lujiza Ruttkay, roj. Košut. Bila je 87 let stara. Rojena je bila l. 1815 v Satoraja Ujheliu in je bila udova po poštarju Rattkay. Umrla je povsodi spremljala svojega brata Ludovika, ko je le ta živel v inozemstvu.

— **Bestija v človeku.** V Alberti Irszi so dobili morilko 78letnega stotnika v pokoju, Kolomann Horvatha, njegovo oskrbnico Julijano Ando. Priznala je svoj čin ter izpovedala, da je vzela ves denar in vrednostne papirje. Skoraj vse je dala morilka nekemu svojemu sorodniku za pogrebne stroške, umrl mu je namreč otrok. Poleg tega pa je izpovedala tudi, da je umorila preteklo leto desetletno deklico. Izvabila jo je s semnja v vipograd ter ji je tam odsekala glavo. Na vprašanje, zakaj je umorila otroka, je odgovorila, da je imela pri tem veselje in užitek.

— **Papež Leon XIII.** je dal škofu Lacroixu v Montiersu (Tarantaise) navodila glede vedenja duhovnikov v politiki. Škof je ta navodila ponovil v svojem pastirskem pismu, v katerem so tudi naslednji stavki: Duhovnikova dolžnost je, skrbeti za duše vernikov, zato mora stati duhovnik izven strank in nad njimi. Kot državljani ima pravico in dolžnost, glasovati za onega volilnega kandidata, katerega smatra sposobnim in pri-

pravnim, najbolje zastopati vero in domovino. Izkušnja uči opetovano, da se duhovnik izpostavlja slabemu povračanju in maščevalnosti, ako zlorablja svoj upliv za kako politično stranko. Zato stori najboljšo, ako se ne obesi na nobeno parlamentarnih strank. Po volitvi se duhovnik ne sme prištevati niti k zmagalcem, niti k premagancem. Za vse farne otroke mora ostati ljubljani in češeni dušni pastir, katerega poiščejo radi v žalostnih urah, mili oče, ki tolaži žalujoče, zvesti prijatelj, ki je pripravljen vedno, pomagati vsakomur. S tem bo upliv duhovnikov vedno le rasel. Z največjo skrbnostjo naj se duhovniki izogibljejo zlorabljenju prižnice proti komurkoli. Najmanjše namigavanje na boj strank bi se moglo tolmačiti napačno, napraviti duhovniku sovražnice ter nakopati sitnosti celo pri posvetnih oblastvih. Seveda se mora duhovnik izogibati najstrožje tudi vsaki zlorabi izpovednice ter v njej nikdar ne sme izrabljati svojega upliva. Onih, ki so po svojem prepričanju volili drugače kakor duhovnik, ne sme izpodvednik kaznovati na nikak način ali kazati jim svojo nevoljo. Tudi pri političnih listih ne sme sodelovati duhovnik, niti pod pseudonimom. Ako kak list napade duhovnika, naj ne odgovarja, ne da bi prej vprašal svojega škofa. Duhovniški časti nasprotuje, širiti bojvite liste ter agitirati za politične kandidate!

— **Dvoje detet, a jeden sam želodec.** V neki mali vasi v Karniji je 30. septembra t. l. neka ženska rodila dvojčke. Dvojčka sta imela skupen želodec. Živela sta samo jedno uro.

— **Kako se množijo Poljaki v Nemčiji?** Za dokaz, kako brezuspešno je prizadevanje pruske vlade, da iztrebi poljski narod iz Prusije, služijo najbolj sledeče številke: V vestfalskem ozemlju je bilo pri ljudskem štetju 3. dec 1861 samo 16 Poljakov. Mej tem pa se je začelo orjaško razvijati v onih krajih premogarstvo, kar je imelo za nasledek, da so se začeli Poljaki, kot najboljši rudniški delavci, v masah naseljevati v onih krajih. Na ljudskem štetju l. 1890 so našli že 30.290 Poljakov (moških, žensk in otrok). Leta 1893 pa je rudniško podjetništvo jednega samega okraja (Ruhrgebiet) preštelo svoje delavce ter našlo pri tem 17.919 poljskih rudarjev, tako, da je znašalo število tam naseljenih Poljakov z ženami in otroci 54.000 oseb. Leta 1897 je bilo zopet ljudsko štetje, zdaj pa je bilo že 34.861 rudarjev, a skupno z družinami 112.000 Poljakov. Pol leta pozneje se je odstotek povzdignil že od 18 na 25. Leta 1900 je znašal odstotek že 33,9 t. j. od vseh 204.000 rudarjev 69.379 Poljakov. Od tega časa se je število delavcev pomnožilo še za 40.000 glav, mej katerimi je velik del Poljakov. Danes se trdi z gotovostjo, da se nahaja v teh krajih že 75.000 rudarjev poljske narodnosti. Ta masa reprezentuje skupno z ženami in otroci najmanj število od 300.000 Poljakov. Pa tudi na drugih podjetjih je okoli 30.000 delavcev poljske narodnosti. Vseh Poljakov skupaj na Vestfalskem bode torej okroglo število 350.000 oseb. In vsi ti Slovani sestavljajo v „pristno“ nemški državi pravcato državo v državi in kar je za velike politike v Berlinu najhujše, je dejstvo, da Poljaki, veliki in mali, glasno govorijo med seboj v materinem jeziku ter da jim tega nikdo zabraniti ne more.

— **Duh zemlje.** Znano je, da zemlja po dežju ali ob volhkem vremenu izpuhteva neki jako prijeten močen, po koreninah dišeč duh. Mr. Clauke Nattal trdi, da so vzrok tega duha posebne bakterije, ki jih ne more učiniti niti največja suša, ki pa takoj oživi, osveži ter diše, kadar pride mokrota do njih.

— **Aligatorji — žrtva mode.** V zadnjih desetih letih so prišli v žensko modo mošnjički, torbice in biležnice iz aligatorjeve kože. Popraševanje po teh predmetih je bilo toliko, da so to žival, ki je živela v Južni Ameriki v nenavadni obilici, skoraj po vsem iztrebili. In to je razumljivo, ako se pomisli da je samo ena tvrdka v Novem Orleansu potrebovala na leto

pol milijona aligatorjevih kož. Sedaj ni niti za zoologične vrte več mogoče dobiti odrastlega aligatorja.

— **Srbski listi.** Politično časopisje v Srbiji se jako množi, večinoma zaradi raznih strank, ki se med seboj pobivajo. V Belgradu samem izhaja zdaj 17 dnevnikov. Zadnja dva, ki sta začela izhajati letos, sta „Dan“ in „Glas Srbije“.

— **Patrijotičen pes.** Neki voznik pariškega omnibusa ima psa po imenu „Lulu“, ki ima svoje trdne „politične nazore“. Ako mu zapove gospodar: „Allons, Lulu! skoči za Francosko!“ tedaj začne pes navdušeno skakati čez plotove. Ako mu pa veli: „Allons, Lulu! skoči na Nemčijo“, tedaj pa obsedi pes na zadnjih nogah ter zre s strašnim zaničevanjem na desno in levo.

— **Živa pokopana.** V Dolcedu pri Porto Mauricio je našlo orožništvo 30letno žensko, Rozo Orego, zaprto v hlevu, docela nago in poživinjeno, po vsem telesu polno oteklina in bul. Nesrečnico so imeli oče in bratje že 3 leta v hlevu, kjer se je živila z blatom. Roza je podedovala po materi veliko premoženje, oče in bratje pa ničesar. Zato so jo zaprli. 78letnega starca in brate so zaprli.

— **Ločitev zakona.** V Združenih državah imajo več ločenih zakonov, kakor v vseh evropskih deželah skupaj. Seveda je v tej deželi petdeset milijonov ljudi, ki se ne spoznavajo k nobeni veri. V starem svetu je sicer tudi veliko nevernikov, toda državne postave izvirajo že iz krščanskih časov in le prepovedujejo ali vsaj omejujejo ločitve zakonov. Tam je pa postalo že nekaj navadnega, da se ljudje ženijo. Zadnje čase je prišlo v združenih državah dvajset tisoč zakonskih ločitev na leto in to število narašča od dne do dne.

— **Telesne hibe velikih mož.** Narava ni vselej radodarna pri razdeljevanju darov duha in teles. Zanimivo je piše neki angleški list — da so malodane vsi angleški literati imeli kako telesno napako. Shakespeare je šepal na desno, Byron na levo nogo. Milton je bil slep, Pope grbast, Swift popolnoma spačen. Slovita zgodovinarja Humer in Gibbon sta bila jako grdih obrazov.

— **Požrtvovalna soproga.** Nek pisar berlinske gledališke agenture si je na vso moč prizadeval, ustanoviti samostojno gledališko agenturo, a za to mu je nedostajalo denarja. Te dni je skočila v vodo njegova žena. Pri utopljenki so našli pismo, v katerem naznanja, da se je utopila, da bo mogel mož s pomočjo njene zavarovalnine ustanoviti gledališko agenturo.

— **Smrt psom in mačkam!** V Clevelandu je zdravstveni nadzornik dr. Friedrich izdal povelje, katero bode za pse in mačke usodopolno. Zdravnik je namreč ukazal, da morajo pobiti vse pse in mačke onih rodbin, katerih člani so oboleli za kozami, ker so te živali raznašalci bolezni. V Clevelandu je obbolelo nad 3000 oseb za kozami.

— **Zaljubljen se je — v nos.** Pred kratkim časom je umrl v Londonu bogat prijatelj gledališča ter je zapustil vse svoje premoženje neki igralki. Oporoka se je glasila: „Prosim miss B-ovo, naj sprejme vse moje premoženje, dasi je ono v primeri z onimi čustvi, ki jih je izzvalo opazovanje njenega čudavrednega nosa, jako neznatno“. Ta originalni obtoževatelj nosa je zapustil celo pesem, v koji je opeval napustek igralčnega obraza. Miss je oporoko sprejela.

— **Tri zlate poroke v eni rodbini** so obhajali nedavno v mali francoski vasi Berrien trije bratje Guémérji. Možje so stari 82, 78 in 70 let, njih žene 80, 79 in 72 let. Stari zakonski pari so jako zdravi ter so se še „junaško“ vedli pri slavnostni pojedini, ki se jo je udeležila tudi samična sestra ženinov, ki jih že tudi šteje 81 let. Pri pojedini je bilo 23 sinov, a potem že cela kopica pravnukov.

— **Umirajo lakote.** Iz Amerike se poroča: Indijanski rod Navajo v Arizoni, ki šteje 20.000 mož, ženâ in otrok, umira od lakote. Ako vlada ali občinstvo v obilni meri ne po-

maga, nastane med temi Indijanci strašna beda in gotovo jih večina gladu pogine. Vedna suša in neplodovitost njihove dežele sta jih spravili v tako žalosten položaj. To je pojasnilo preiskovalca in potnega učitelja Fred J. Manson-a iz San Francisco, ki se je baš vrnil s šesttedenskega bivanja med Navajos, Meque in Pulos.

— **Čudno tekmovanje** Champion valčka. Američan Allan W. Biggin je plesal celih 25 ur 33 minut in 10 sekund valček. Stavil je, da prekosi svojega pianista, češ, da tisti ne premore mu tako dolgo igrati, kakor bo on plesal. Stav je plesalec izgubil.

— **Geniji majhne postave.** Med velikim številom genijev, ki niso dosegli niti srednje mere, navaja Arndt: Aleksandra Velikega, Friderika II. Hohenštavca, Karola XII. švedskega, princa Evgena Savojskega, izbornega kneza Friderika I. pruskega, Friderika II., Zietena in Napoleona I. Zelo majhne postave so bili: Kant, Voltaire, Wieland, Ibsen, Schuman, K. M. Weber, Rikard, Wagner, Meissonier in Menzel.

— **Pes z dinamitom.** Neki George Nehon iz Scall Siding v Pensilvaniji imel je hudega psa, katerega mu je bilo zapovedano ubiti. Zvabil je psa v gozd, kjer mu je privezal na vrat dva kosa dinamita, na katera je pritrdil dolgo užigalno vrvico in zažgal. Tekel je potem hitro preč, in o groza, psa je bil pozabil privezati in pes mu je sledil z enako hitrostjo. Despevši do hiše, planil je hitro v sobo in vrata zaloputnil. Pes se je zavlekel med tem pod hišo skozi neko luknjo, med tem pa je Nehon zbežal z družino skozi druga vrata na plano. V nekoliko sekundah po tem slišati je bilo grozen pok, in pes in hiša bila sta v kose raznesena. Nehon je na prostem Boga hvalil, da je še o pravem času ušel iz hiše.

— **Vpliv narave.** Neki Anglež je ujel mladega galeba, morsko ptico, ter ga odnesel na svoj dom v Notingham, kjer se je galeb kmalu privadil. V vrtu je hodil za svojim gospodarjem ter je bil docela zadovoljen v tem kraju. Nekoč mu je ponudil gospodar morsko ribo, prvič od tistega časa, odkar so ga vlovili. Hlastno jo je požrl, a takoj je vzletel ter izginil proti morju, ne da bi se vrnil več. Okus in duh morske ribe, s kojim se redijo galebi, sta obudila v njem brezdvomno instinktut k naravnemu njegovemu življenju in galeb se je vrnil k prirojenemu svojemu stanovališču — k morju.

— **Tovarna za bankovce.** V Lizaboni so prišli na sled celi tovarni, ki se je bavila s ponarejanjem portugalskih in drugih bankovcev. Voditelja so zaprli.

— **Premeten urednik.** V nekem mestecu v Severni Ameriki je začel nedavno izdajati neki podjeten domačin nov časopis. Da bi se prikupil prebivalstvu ter si pridobil naročnikov, pisal je v prvi številki zelo oster članek zoper igralce, katerih je bilo veliko v onem kraju. Drugo jutro, ko je urednik sedel pri svojem delu v uredništvu, vstopi neki mož tamnega pogleda z gorjačo v roki ter vpraša, ali je on urednik. Prekanjeni urednik odgovori: „Ne, urednik je ravnokar šel ven, takoj ga grem poklicat, le sedite ter čitajte kak list“. — Spodaj na stopnicah ga sreča drug, ravno tako hud človek z gorjačo ter vpraša, ali je urednik zgoraj. „O da, na svojem stolu sedi ter čita časopise“, odgovori pravi urednik. Robati tujec zakolne ter hiti po stopnicah v uredništvo ter naskoči bralca brez vsake besede z gorjačo. Nastal je ljut tepež, mlatila sta se toliko časa z gorjačami, da je vrgel prvi zadnjega po stopnicah. Spodaj zbrana množica ga je sprejela s klici: „Kako vam je, gospod urednik?“ In list je dobil mnogo novih naročnikov.

— **Umor v novijorški sramotni hiši.** Te dni je bil v Novem Jorku umorjen tovarnar strojev, Benjamin Krafft. Bil je ponoči v nekem razupitem „salonu“, kjer se zbirajo vlačugarice, razna sodrga in mladi razuzdanci. Poslovodja je tovarnarja z opojno pijačo upijanil in omamil, ga vlekel v klet, mu tam odsekal glavo potem pa hotel truplo sežgati. Prej mu je vzel 50 dolarjev. Natakara pa je poslovodjo policiji

ovadil. Policija je vdrila v „salon“, šla v klet ter našla ondi pekoče se truplo. Glava je skoraj že čisto zgorela in truplo je bilo močno obžgano. Dognalo se je, da je bil poslovođa „salona“ bivši ropar in tat, ki je prišel šele nedavno iz ječe.

— **Pomorili kristijane** Brzjavno poročilo. Neki časniški agenturi iz Pekinga pravi, da so tamošnji katoličani zvedeli, da so boksarji v pokrajini Sze-Chuen pomorili od 300 do 1000 spreobrnjencev.

— **Policijska morala.** V Clevelandu je policaj Presser bitje, katero nad vse spoštuje dostojnost in moralo. Nedavno je namreč aretiral 18letno gospodično Risie Keller, katera je na Bolivar St. po njegovem mnenju svoje krilo — previsoko vzdignila in radovednemu občinstvu pokazala svoje male nožice. V raport na postaji je policaj vknjižil: „Jetnica je na Bolivar St. vzdignila svoje krilo.“ A gospodična je jokaje zatrdila, da je krilo vzdignila radi blata. Policaj baje ni dobil — medalje!

Loterijske srečke.

V Lincu dne 18. oktobra t. l.: 14, 70, 32, 21, 27.

V Trstu dne 18. oktobra t. l.: 1, 74, 52, 43, 81.

V Pragi dne 22. oktobra t. l.: 61, 3, 26, 47, 74.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 24. oktobra 1902. Pšenica K 7 50 h, rž K 6 — h, ječmen K 6 30 h, oves K 6 50 h, ajda K 7 — h, proso K 6 50 h, turšica K 7 — h, leča K 8 — h, fižol K 10 — h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

100—300 gold. na mesec

zamorejo osebe vsakega stanu na vsakem kraju gotovo in pošteno brez kapitala in zgube zaslužiti s prodajo postavno dovoljenih državnih papirjev in srečk.

Ponudbe sprejme **Ludwig Oesterreicher**,
Deutsche Gasse 8 Budapest. (8—10)

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vsih tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah.

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

☛ Cenik se pošlje zastonj in poštne prosto. ☛

Preobleke. Popravila.

Najnižje cene.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

izdelovanje
Skrbno

Največji izbor.

Ravnokar je izšla
v zalogi J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani

Velika in Mala

PRATIKA

za navadno leto

1903,

ki ima 365 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

J. Blasnikova „Velika Pratika“ in „Mala Pratika“ katero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja in katera izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je torej edino le prava, starodavna „Pratika“, katero je toliko let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte le zmiraj Blasnikovo „Veliko Pratiko“ vsako drugo zavrnite, kot nepravdo.

„Velika Pratika“ stane 24 vin., „Mala Pratika“ pa 20 vin.